

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložila studentka: **Lenka Havelková**

Název práce: **Mediální obraz procesu s protektorátní vládou**

Vedoucí práce: PhDr. Petr Šafařík (IMS FSV UK)

1. OBSAH A CÍL PRÁCE:

Hlavním cílem předložené bakalářské práce bylo analyzovat způsob, jakým tři české deníky – Lidová demokracie, Rudé právo a Svobodné noviny – zobrazovaly retribuční proces se členy protektorátní vlády, který se konal od dubna do července roku 1946. Diplomantka se snažila také popsat širší souvislosti zmíněného soudního procesu v kontextu obecných společenských a politických proměn poválečného Československa a v užším vztahu k proměnám dobové mediální politiky a novinářské scény.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ:

Autorka si zvolila velmi náročné téma, které vyžaduje velice dobrou obeznámenost s problematikou politických a právních dějin, ale i zapojení poznatků z teorie a dějin médií.

Předložená bakalářská práce je z větší části kompilačním popisem relevantních dějů a souvislostí zvoleného tématu. Platí to zejména o pasážích věnovaných přípravě retribuční spravedlnosti, její realizaci (zejména činností Národního soudu) a představení členů protektorátní vlády, kteří stanuli před retribučním tribunálem.

Pro bakalářskou práci je takový postup postačující, bývalo by ale bylo dobré volbu kompilační historické deskripce výslovně pojmenovat v úvodu. Je škoda, že oproti připravovanému rukopisu diplomantka v konečné verzi necharakterizovala ani metodologii a metodu použitou v analytické části pojednání. Do úvodu by se bývalo hodilo pokusit se zformulovat i tezi či teze nebo alespoň pracovní hypotézu.

Lenka Havelková využila relevantní odbornou literaturu, jež ovšem mohla být u některých podtémat početnější. Kupříkladu v pasážích věnovaných protektorátu a protektorátní vládě by se bývaly daly využít také knihy Jana Gebharta, Jana Kuklíka st. či Tomáše Pasáka. Ohledně proměn české společnosti během 2. světové války a klíčového tématu retribucí by autorce mohly prospět i eseje Otomara L. Krejčí publikované v časopise Soudobé dějiny.

Je dobré, že se diplomantka snažila ověřovat si míru spolehlivosti některých zdrojů dohledáním kvalitních recenzí, jak o tom svědčí její obezřetnost vůči monografii Jaroslava Rokoského o Rudolfu Beranovi (str. 5). Tento přístup – jakkoliv je náročný – mohl být ještě důslednější. Vyplatil by se například ve vztahu k publikaci Vladimíra Bystrova „Svobodná nesvoboda“ o některých rysech mediální politiky a scény Třetí republiky – Bystrovova útlá monografie totiž stěží splňuje požadavky běžně kladené na odbornou publikaci.¹

---

¹ Srov. např. tuto obsáhlou a velice kritickou recenzi: Končelík, Jakub, Média v poválečném Československu – nedopovězeno. Mediální studia, roč. 2, 2007, č. 2, str. 214–219.

Je velice chvályhodné, že se autorka pokusila o analýzu pramenů. Přestože rozbor podala bez hlubšího teoretického ukotvení a metodologické rozvahy, pro daný typ studentské práce je výsledek uspokojivý – je znát, že se Lenka Havelková při zacházení s prameny snažila uplatnit poznatky o dobové novinářině a mediální politice. Soudím, že prokázala dobré analytické schopnosti. Této části by nicméně bývalo prospělo, kdyby autorka důsledněji rozlišovala mezi novinářskými žánry (zpráva, komentář, reportáž...) a více se pokusila uplatnit poznatky z oboru mediálních studií – na některé inspirativní publikace z této disciplíny sama odkazuje.

Pokud by se diplomantka chtěla v budoucnosti tématem dále zabývat, nabízí se prohloubení takovými směry, které v nynějším textu zůstaly opomenuty. Zaprvé přihlédnutím k rozsudkům nad členy protektorátní vlády a zvážením adekvátnosti těch výnosů a jimi vyvolaných ohlasů také s ohledem na dobovou míru známosti patřičných faktů i na tehdejší dominantní diskurs či tzv. apriorní konsensus u daných témat (jen s takovým propojením lze analyzovat příslušné mediální reprezentace důkladně). Zadruhé by k prohloubení práce mohlo vést zohlednění detailnějších poznatků o dobových editorských procesech ve vybraných denících. Zejména u dvou z nich, které byly stranickými novinami, by byl třeba i průzkum vztahů mezi redakcemi a politickými stranami. Zatřetí by se zpracování tématu dalo zpřesnit zevrubným přihlédnutím k poznatkům o osobách alespoň některých autorů článků.

Zmíněné příklady možností komplexnějšího záběru by jistě přesáhly rámec standardní bakalářské práce. Podle podtémat a souvislostí, které studentka brala v úvahu a které se snažila do svého výkladu zapojit s využitím sekundární literatury (v mnohém ohledu stále torzovitě), soudím, že si je váhy většiny výše uvedených faktorů vědoma a že to může prokázat při obhajobě svého bakalářského projektu.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Předložené pojednání je stylisticky i jazykově na velmi dobré úrovni. Škoda je, že v jednom z povinných doprovodných textů autorka *obsahově* předkládá *anotaci*, nikoliv *abstrakt*, který je předepsán.

Místy studentka nadužívá citáty z odborné literatury – cituje i místa, která nejsou příliš specifická a v daných pasážích by stačila parafráze (srov. např. str. 17–18).

Jen výjimečně se v textu objevují matoucí formulace, asi nejzávažnější takový případ je tento: „Vzhledem ke skutečnosti, že převážnou většinu článků ve sledovaných denících tvoří reportáže, zaměřím svou analýzu především na to, jaké náhledy na proces s protektorátní vládou byly čtenářům nabízeny na stránkách deníků“ (s. 31).

Pečlivější autokorektura by bývala prospěla poznámkovému aparátu: v opakovaných odkazech je třeba tituly zdrojů více zkracovat. Nicméně jen výjimečně je bibl. údaj v odkazu uveden zcela nedostatečně (srov. pozn. pod čarou č. 1). Místy je před stránkovými údaji chybně psána tečka místo čárky (srov. pozn. pod čarou č. 16, 17 a 22–26).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Předložený text vyhovuje nárokům kladeným na daný typ kvalifikační práce. Znovu chci vyzdvihnout diplomantčin pokus o kvalitativní rozbor mediálních pramenů.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

Doporučuji, aby studentka při obhajobě rukopisu charakterizovala metodu, kterou využila v empirické části svého pojednání, a vyjádřila se k přínosům i mezím příslušných teoretických východisek při analýze tisku Třetí republiky.

6. DOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

Bakalářskou práci Lenky Havelkové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou *velmi dobře* (2).

Datum: 12. 1. 2014

Podpis: Petr Šafařík